

REFERAT FRA DET 2. KONSULTASJONSMØTET 24. april 2012

Saksnr.: 12/101

Tilstede: *Fra staten:*
Statssekretær Dag Henrik Sandbakken (KRD), statssekretær Hilde Singaas (FIN), statssekretær Elisabet Dahle (KD), statssekretær Kjetil Andreas Ostling (BLD), statssekretær Gina Lund (AD), politisk rådgiver Tord Dale (HOD), politisk rådgiver Sigrud Brattabø Handegard (SD).

Fra KS:
Leder Gunn Marit Helgesen, Bjørn Arild Gram, Gunn Berit Gjerde, Harald Danielsen, Sigrun Vågeng (adm.).

Dato: 24. april kl. 13.00-15.00

Møteleder: Statssekretær Dag Henrik Sandbakken

Referent: Janne Marie Larsen (KRD)

1. Konsultasjonsmøtet

Statssekretær Dag Henrik Sandbakken ønsket velkommen til det 2. konsultasjonsmøtet der hovedtema er reformer og utbygging av det kommunale tjenestetilbudet.

Innkalling og dagsorden ble godkjent. KS meldte inn en sak om forberedelser til regjeringens kontaktkonferanse under eventuelt.

2. Den økonomiske situasjonen i kommunesektoren og KS sine forventninger til kommuneopplegget for 2013

Sandbakken innledet om TBUs rapport der utvalget har oppdatert situasjonsforståelsen, men der substansen er lik det utvalget spilte inn til første konsultasjonsmøte i år. Inntektsveksten i 2011 ble sterkere enn lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet for 2012. Aktivitetsveksten har gått noe ned, men investeringene i sektoren ligger fortsatt på et historisk høyt nivå. Netto driftsresultat anslås til 2,5 prosent for sektoren samlet sett. For kommunene er netto driftsresultatet på samme nivå som i 2010 til tross for en betydelig reduksjon i gevinster på finansielle plasseringer, noe som indikerer at den underliggende økonomiske balansen er noe styrket fra 2010 til 2011.

Gunn Marit Helgesen kommenterte den underliggende utgiftsveksten. Hun sa at kostnadsveksten er stor for kommunesektoren, og trakk spesielt frem ressurskrevende tjenester, BPA, spesialundervisning og barnevern. Helgesen sa at dersom kommunene skal klare å både opprettholde aktivitet og kvalitet, vil det være behov for en betydelig inntektsvekst i 2013.

Bjørn Arild Gram sa at utgiftsveksten trolig ville øke utover det som kun følger av befolkningsvekst og endret befolkningssammensetning.

Sandbakken viste til at kommuneproposisjonen kommer 15. mai, og at regjeringen der vil der gi de første signalene om inntektsrammene for 2013.

3. KS' innspill om kvalitet i kommunale tjenester

Helgesen sa at kommunene er opptatt av å levere gode tjenester. KS ønsker et samarbeidsprosjekt med relevante departement og SSB i en forpliktende prosess for å utvikle bedre indikatorer for kvalitet. Det er ikke bare ressursbruk som gir kvalitet, og kommunene ønsker i større grad å bli målt på resultater fremfor ressursinnsats. KS har bedt et forskningsmiljø komme med forslag til mer relevante indikatorer, og de vil levere sin rapport 2. mai. Hun presiserte at KS ikke ønsker mer rapportering, men mer relevant rapportering.

KS pekte på at konsultasjonsordningen er det naturlige stedet å forankre et slikt arbeid – et samarbeid der både staten og KS forplikter seg til å se på forenkling av regelverk og nye kvalitetsindikatorer og at dette skjer innenfor rammen av KOSTRA. Her vil også nødvendig automatisering av rapporteringen utvikles

Bjørn Arild Gram påpekte at bakgrunnen for at KS ønsker et samarbeid for å se på kvalitet, bl.a. er debatten om ressursbruk og resultater, f.eks. ift bemanning innen skole og barnevern.

Gunn Berit Gjerde påpekte at det ville være i alles interesse å se på hvordan en kan få ned kostnadene i tjenestene og mer kvalitet for pengene.

Sandbakken sa at dette er en interessant problemstilling, og foreslo et møte etter at partene har fått tid til å studere rapporten. Han viste i tillegg til at stortingsmeldingen om forholdet mellom stat og kommune sier noe om prosesser ved nye lover, utvikling av veiledningsmateriell med mer.

Sandbakken foreslo at KRD inviterer til et møte før sommerferien.

Gina Lund sa at spørsmål i sosialtjenesten f.eks knyttet til vilkårsbruk bør bli en del av kvalitetsarbeidet.

Tord Dale sa at HOD skal legge frem en stortingsmelding om kvalitet og pasientsikkerhet, og at de i den forbindelse ønsker innspill fra KS. HOD er spesielt interessert i indikatorer på kommunenivå.

4. Kommunesektorens oppgaver og tjenester

Arbeidsdepartementet

Gina Lund sa at Arbeidsdepartementet er opptatt av å få til et godt samarbeid med KS om jobbstrategien for personer med nedsatt funksjonsevne. Videre sa hun at de er bekymret for tilbakemeldinger fra Arbeids- og velferdsdirektoratet om bruken av Kvalifiseringsprogrammet. Det er en utfordring hvis personer som fyller vilkårene for deltakelse i programmet, ikke får et tilbud. Lund sa hun var spesielt bekymret for dette, da en vet at resultatene for de som deltar i programmet er gode.

Helgesen understreket at KS vet at kvalifiseringsprogrammet har god effekt, og KS arbeider blant annet ved hjelp av FoU-prosjekter med å formidle positive erfaringer. KS informerer om resultatene fra programmet, identifiserer barrierer, og ser på bruken av programmet opp mot reduksjon i sosialhjelpsutgifter for kommunen.

Harald Danielsen pekte på at en del kommuner ikke har mange nok kandidater til Kvalifiseringsprogrammet, mens det i store og mellomstore kommuner kan være en opphopning av kandidater. Det er også viktig at en er litt tålmodig mht å se at sosialhjelpsutgiftene går ned som følge av programmet. Man må også ta høyde for at det kan bli behov for en omfordeling i bruken av midlene mellom kommunene.

Gina Lund sa videre at Arbeidsdepartementet vil skaffe bedre kunnskap om bruken av vilkår for å motta sosialhjelp i kommunene, og understreket behovet for dialog med KS om dette.

Helse- og omsorgsdepartementet

Samhandlingsreformen

Dale sa at erfaringene så langt med Samhandlingsreformen er gode og at kommunene har god kompetanse. Helse- og omsorgsdepartementet får mange gode tilbakemeldinger fra kommunene.

Helgesen pekte på at kommunene er klart positive til reformen, men at det samtidig er bekymring i kommunene både for økonomi og kompetanse. KS ønsker i denne sammenheng bl.a. å diskutere framdriften i arbeidet med en felles nasjonal IKT-infrastruktur med HOD.

Danielsen sa at det haster å få på plass systemer for elektroniske samhandling mellom fastlege, kommunehelsetjeneste og sykehus. Kommunene er også usikre på regningen for medfinansieringen.

Gjerde sa at man nå er i en lærefase. Hun viste til at det har vært en del reinnleggelser, som blant annet kan henge sammen med manglende IKT-løsninger og kommunikasjon med kommunene.

Helgesen minnet om at KS forutsetter en etterberegning av reformen.

Dale viste til at kostnadsberegninger fra 2011 ligger til grunn for reformen, og avviste at det er aktuelt med en etterberegning.

Han sa videre at forebygging ikke kun handler om kostholdsråd o.l., men også gang- og sykkelvei, barnehage, skole og arbeidsmarkedstiltak, mye av det kommunene allerede har ansvar for.

HOD skal etter planen legge fram en stortingsmelding om IKT i helse- og omsorgstjenestene. Dale sa at det er sentralt å få strukturer og standarder på plass i forkant av investeringer. Det er viktig å ta nasjonale grep, men man må diskutere hvor langt man skal gå i å sentralisere IKT.

Sandbakken sa at noen kommuner mest sannsynlig vil oppleve variasjoner fra år til år når det gjelder kostnader.

Bjørn Arild Gram mente at det er avgjørende å få ettergått om det skjer endringer i oppgaver og kostnader ut over det som reformen legger opp til.

Dale sa at praksisendring er en av intensjonene med reformen. Han presiserte at utskrivingsklare pasienter var et ordinært ansvar for kommunene også før reformen, men at det nå fulgte med særskilte midler til formålet.

BPA

Gram sa at KS nå er opptatt av å bli involvert i utforming og forberedelser av et mulig lovforslag utover det å stå på høringslista.

Dale sa at de skal følge dette opp.

Velferdsteknologi

Helgesen pekte på at man må vurdere regelverket for at kommunene skal kunne ta i bruk sporings- og varslingssystemer, som GPS, i tjenesten. Hvis det er aktuelt med lovendring, ønsker KS å bli involvert i arbeidet.

Dale sa at Helsedirektoratet skal levere en rapport i juni, der en blant annet vurderer om det er lovendring eller endring av forskrift som skal til for at kommunene skal kunne ta i bruk systemer som GPS. HOD ønsker en rask avklaring av disse spørsmålene.

Kunnskapsdepartementet

Private barnehager

Gram påpekte at kommunene ikke har full kontroll på inntaket til private barnehager. Private barnehager kan ta inn barn som ikke har rett til barnehageplass, men som likevel utløser finansiering fra kommunen.

Elisabet Dahle sa at hun tar med seg KS sin argumentasjon, og går ut fra at KS kommenterer dette i høringen av NOU-en til Barnehagelovutvalget. I NOU-en er det blant annet en flertallsinnstilling og en mindretallsinnstilling om dette temaet, og KD vil vurdere høringssvarene nøye før en tar stilling i saken.

Realkompetansevurdering og lærlingetilskudd

Helgesen sa at KS erkjenner at offentlig sektor kan bli bedre på å ta i mot lærlinger. Samtidig har staten ansvar for at det finnes gode rammebetingelser. KS mener at tilskuddssatsene til

lærlingplasser må vurderes med sikte på at flere lærlinger skal få plass. Blant annet kan dette redusere frafallet i videregående skole.

Gunn Berit Gjerde pekte på at flere lærlingeplasser kan være viktig for å motvirke frafall i videregående opplæring, og at redusert frafall vil være kostnadssparende for samfunnet.

Kommunal- og regionaldepartementet

Boliganskaffelse til raskere bosetting av flyktninger

Gram uttalte at staten har effektivisert sin saksbehandling som gjør at flere med oppholdstillatelse venter på bosetting. For å ytterligere øke bosettingen har boligtilskuddet vist seg å være effektivt, og KS ønsker å styrke dette virkemiddelet og å gjeninnføre satsen på 40 %.

Sandbakken svarte at han tar med seg innspillet fra KS.

Ressurskrevende tjenester

Helgesen sa at dette er et viktig spørsmål for kommunene, og at de ønsker å diskutere saken nærmere med departementet.

Sandbakken uttalte at hovedprinsippet for finansiering av sektoren er rammestyring. Tilskuddsordningen for ressurskrevende tjenester bygger på at det foreligger et enkeltvedtak om tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven. Han understreket at ev. utvidelser av ordningen vil måtte vurderes opp mot andre budsjettprioriteringer.

Revidering av kostnadsnøkler

Sandbakken sa at departementet kommer til å invitere KS til et møte for å drøfte saken.

Olje- og energidepartementet

Helgesen ba om at KS ble særskilt involvert i den varslede gjennomgangen av naturskadelovens kap 3 med avklaring av ansvarsforhold ift sikring av bebyggelse.

5. Kostnadsberegningssaker

Dahle viste til arbeidsgruppen som har sett på ulike beregningsmodeller for etterspørsel etter barnehageplasser som følge av kontantstøtteomleggingen. Arbeidsgruppen har gjort rede for hvordan etterspørselseffekten ble anslått i statsbudsjettet for 2012. Videre er det presentert to alternative beregningsmetoder. Gruppen vurderer at det er usikkerhet knyttet til alle beregningsmetodene. Helgesen mente at det er indikasjoner på at kommunene er underkompensert i denne saken, og at dette må tas høyde for i statsbudsjettet.

6. Evaluering av bilateral møterekke

Sandbakken sa at det har vært mange positive erfaringer fra de bilaterale møtene, men at det også er en del forbedringspunkter. Partene er derfor enige om å forlenge prøveperioden med ett år og at møteformen evalueres på 2. konsultasjonsmøte 2013.

Helgesen understreket at KS ønsker å ha disse møtene fremover.

7. Orienteringssaker

Det ble ikke knyttet særskilte kommentarer til orienteringssakene.

8. Bilaterale avtaler

Det ble ikke knyttet særskilte kommentarer til bilaterale avtaler.

9. Eventuelt

Helgesen sa at det er viktig at man har gode forberedelser til regjeringens kontaktkonferanse, og at man får frem de overordnede problemstillingene. Det må være felles notater i sakene, som forankres politisk både i KS og i departementene.

Sandbakken sa at de tar dette med seg, og at man ønsker å gjøre dette så godt som mulig.

Sandbakken takket for møtet.